

Samenwerkings-
project met
Connect Limburg.
Een organisatie
die Limburg
internationaal op
de kaart wil zetten
als unieke en grens-
overschrijvende regio.
Vandaag deel 3:
Hoe houd je studen-
ten hier?

Limburg heeft meer slimme jonge mensen nodig om de economie draaiende te houden. Maar hoe hou je ze hier of hoe haal je ze hier naartoe? Wellicht met een bustoe langs interessante werkgevers.

Bustoe tegen de exodus

door Peter Bruijns

Met een literles icetae als ontbijt meldt Benjamin Bádorf zich bij de bus. Net als tientallen andere studenten in Limburg en omgeving is hij uitgenodigd om deze woensdag kennis te maken met de bedrijven in de provincie. Zo'n tachtig studenten uit de hele wereld - van Bhutan tot Düsseldorf en van Brunssum tot Zimbabwe - doen mee aan een bustoe. Ze studeren in deze regio, maar de meesten hebben weinig benul van de mogelijkheden om hier na hun studie te werken. Deze gaat moet duidelijk maken hoe welkom hoogopgeleide mensen zijn, hoe broodnodig zelfs. Want veel jonge Limburgers kiezen voor een studie buiten de provincie en de meesten keren na het behalen van hun hui niet meer terug. Benjamin Bádorf herkent dat. Hij koos voor de RWTH in Aken, maar de meeste van zijn oud-klassgenoten van het Sophianum-college Gulpen-Wittem zijn voor hun studie naar de Randstad vertrokken. „Het lijkt wel een exodus.”

Des te belangrijker is het dat de jongeren die wel in Limburg of omgeving studeren, hier ook blijven wonen en een carrière opbouwen. Maar ook kleinere koppen van elders zijn hard nodig. Het tekort wordt nu toe deels opgevangen door zo'n 2.500 'kenniswerkers' uit andere landen te halen. Maar dat is niet voldoende als binnenkort een grote generatie in de sterk vergrijnde provincie met pensioen gaat, en al helemaal niet als de campus-ten tot bloei komen. En dus wordt er van alles gedaan om jonge mensen over te halen om na hun studie hier te blijven werken en wonen. De studenten van de Limburgse hogescholen, de Akense universiteit en de Maastricht School of Management (MSM) krijgen deze woensdag een vol programma voorgeschied, met bedrijfsbezoeken, discussies en een afsluitend diner. Dat entente vindt precies op de Nederlands-Duitse grens plaats. De symboliek moet aangeven dat het niet zoveel uitmaakt aan welke kant je woont of werkt, als je maar in de regio blijft.

Het is een bont gezelschap uit 23 landen dat 's ochtends binnenstroomt bij Connect Limburg in Roermond, de organisatie die met subsidie van de provincie deze dag verzorgt. Naast een 19-jarige studente uit Bulgarije die op de Fontys hogeschool in Venlo studeert, staat een 27-jarige studente uit Zimbabwe, die twee weken geleden een cursus bij de Maastricht School of Management is begonnen. Diverse Limburgse studenten aan de RWTH in Aken zijn pas een jaar met hun studie bezig en hebben nog niet nagedacht over een baan. Janneke Gardieners van onderzoeksbureau Etil vertelt dat zij jaarlijks gaat onderzoeken hoe aantrekkelijk Limburg is voor jonge hoogopgeleiden, en wat er moet gebeuren om ze aan te trekken of hier te houden. Het is een acuut probleem, de provincie telt nu al meer laagopgeleiden en minder hoogopgeleiden dan gemiddeld in Nederland.

Van de twintig 'young professionals' die Gardieners tot nu toe enquêteerde, wonen de meesten al hun hele leven in Limburg. Ze onderschrijven de stelling dat Limburg attractiever is om te leven dan om te werken. Hetzelfde groepje is het niet eens met de stelling: als ik een droombaan kan krijgen in de Randstad, verhuis ik. Ze wonen graag in Limburg omdat het relatief goedkoop en rustig wonen is, met voldoende voorzieningen en grote steden in de buurt. Over de werkensen zijn ze minder positief, al verschilt dat per sector. Ook zijn ze negatief over de focus op het bourgondische karakter van Limburg. Nu zijn twintig respondenten veel te weinig om een betrouwbaar beeld van de situatie te krijgen, daarom is Etil erg benieuwd naar de mening van de deelnemers aan de dagtocht. Die blijken helemaal niet geïnteresseerd in het bourgondische karakter; sommigen weten niet wat daarmee wordt bedoeld, of vinden het een onnodig onderscheid. „Of het hier goed toeven is, is niet zo belangrijk”, zegt een Mexicaan van de MSM. „Als ik een goede baan vind en carrière kan maken, wil ik wel blijven.”

Zijn mede-studenten knikken instemmend, al klaagt een Indiër over de hoge belastingen en huizen in Nederland. „Dat is hier mooi kurt wonen, gelukkig ik wel, maar dat kan overal in Europa. Het moet wel betaalbaar zijn.” Het gezelschap reist af naar Smurfit Kappa in

Roermond, een bedrijf dat volgens directeur Jo Cox altijd is geïnteresseerd in jong talent. De papierfabriek heeft al heel wat prijzen en de wacht gesleept voor zijn duurzaamheid. Er wordt bijna niets weggegooid en het stadium van zero waste is nabij. Als ze dat horen beginnen de bezoekers spontaan te applaudiseren. Knappe koppen hebben de oude papiermachines zo goed aangepast, dat ze twee keer zo veel produceren als dertig jaar geleden. De Venlose Fontys-studente Tessa Hendriks grijpt haar kans en regelt snel een stageplaats bij de directeur.

Na een rondgang door de fabriek is de Chemelot Campus in Geleen het volgende doel. In de bus bedenken studenten redenen om in Limburg te gaan werken. „Als ik hier een partner zou vinden, wil ik misschien wel blijven”, zegt een Afrikaanse studente. Connect Limburg zou een datingsite kunnen beginnen, is de conclusie. Op de Chemelot Campus ontstaat een discussie met ondernemers. Wout van Stokrom, baas van internationaal onderdeelleverancier Berner, vraagt de studenten wat er nodig is om hen in Limburg te houden. „Beter openbaar vervoer”, luidt het antwoord van Benjamin Bádorf. „Snelle internationale treinverbindingen naar Aken en Maastricht. Zonder auto zit je hier vast.”

Een Libanese student: „We komen niet voor een job, maar voor een carrière. Ik moet veel geld uitgeven aan de huur, een auto en belastingen. Dan hou ik niet veel over. Ik wil hier wel een bedrijf beginnen als ik de verzekering krijg dat het lucratief is.” „Die garantie krijg je niet”, maakt Mariska van der Giessen, lector van Fontys Internationaal management meteen duidelijk. „Je zult zelf actie moeten ondernemen om te slagen.”

Directeur Erik Joosten van Arion: „Het is moeilijk om ondernemer te worden in een vreemd land. Maar je moet uit je comfortzone durven stappen.” De buitenlandse studenten hebben veel vragen over het werkklimaat in Nederland. Katharina Galareta uit Peru: „Ik wil hier graag blijven. Nederland kan mijn kennis gebruiken, maar ik weet niet wat u zoekt.” Hussein Cesar uit Mexico wil ook graag hier werken. „Zegt u het maar: wat kan ik toevoe-

Studenten bekijken de waterzuivering bij SmurfitKappa in Roermond.

foto's Ermindo Arriano

Op de Nederlands-Duitse grens wordt het glas geheven op een carrière in deze regio.

Discussie met ondernemers op de Chemelot Campus.

MSM-studenten willen meer weten over carrièrekansen in Limburg.

gen?” Erik Joosten: „Kijk naar wat je hebt. Je spreekt Spaans en komt uit een opkomende economie. Gebruik die ervaring. Ik heb al Nederlanders in mijn marketing afdeling, een buitenlander kan met frisse ideeën komen.” Om aan de discussie een eind te maken opert Vincent Haagsmans, een 19-jarige RWTH-student, om een Young Professionals-internetplatform op te richten, dat interessante vacatures doorgeeft en op alle vragen antwoord biedt. Het is een goed idee dat zal worden uitgewerkt, belooft George Deswijzen van Connect.

Op naar de volgende halte: Medtronic in Heerlen. Daar werken 900 mensen uit 37 landen, dus qua diversiteit zit het wel snor. Medtronic is een multinational die hulpmiddelen maakt om het menselijk lichaam op gang te houden, zoals pacemakers, stents en defibrillatoren. Het is een zeer innovatief bedrijf, zegt directeur Sikko Zoer. „We zijn altijd aan het veranderen. Als je daar van houdt ben je welkom, wil je vastigheid, dan kun je beter

verder zoeken.” Medtronic heeft 115 vacatures en Zoer draait er niet omheen, dat hij de studenten graag zo snel mogelijk wil inlijven. „Onze HR-mensen staan achter in de zaal klaar.” Die directie wordt gewaardeerd. Zuyd-student Linford Wisniewski uit Brunssum en RWTH-student Benjamin Bádorf melden zich voor een stageplek.

Even verderop, op industrieterrein Avantis, wacht het slotdiner. Op de plek waar Arion, een fabrikant van wegwerpwashandjes en hulpmiddelen voor steunkousen, binnenkort zijn nieuwe fabriek gaat bouwen, precies op de grens van Nederland en Duitsland. Dat is voor directeur Erik Joosten de beste manier om Duitse werknemers te werven, want die hebben zo geen last van Nederlandse wetten en regels. „We kunnen straks koffie drinken in Nederland en plassen in Duitsland.” Volgens Joosten is de grens niet meer dan een lijn, waar mensen zich niks van moeten aantrekken.

Wie zich daar ook niks van aantrekt is de 29-jarige Max Willems uit Beek. Hij studeert in Delft, om terug te keren naar zijn geboortedorp en in Aken architect te worden. Het levende voorbeeld van een grenzeloze young professional voor wie de hele wereld openligt en die toch de omgeving koestert waar hij vandaan komt. Max weet nog niet of de Limburgtoer veel zal helpen om kenniswerkers in de regio te houden, „maar het is geen verloren energie geweest: in ieder geval weten de MSM-studenten nu wat er hier te koop is.”

Al voor het geanimeerde slotdiner heeft de Mexicaanse studente Hussein Cesar zijn conclusies getrokken: „Ik wil graag in Nederland werken, maar ik blijf niet in Maastricht wonen. Na acht uur is er niks meer te doen! Ik ga naar de Randstad.” En Erik Joosten roept Ivy Musora uit Zimbabwe is na twee weken al helemaal verliefd op Limburg: „Mooi, rustig en schoon. Als ik mijn masters heb gehaald, wil ik hier wel werken. Ik hou van de

Nederlandse manier van zaken doen: *what you see is what you get.*” RWTH-student Glenn Fajarsa uit Heerlen denkt daar anders over. „Ik moet nog tot 2018 studeren in Aken, maar mijn toekomst ligt waarschijnlijk niet in Limburg.” Lisanne Lente, 19-jarige studente moleculaire biotechnologie uit Brunssum, denkt er net zo over. „Dat was een zeer interessante dag, maar het liefst wil ik later internationaal gaan werken. Daarom ben ik ook in Aken gaan studeren.”

Fontys-studente Jill van den Hövel uit Düsseldorf vond het fijn om te horen wat er in Limburg zoal te koop is. „Maar ik studeer internationaal business. Daarmee kun je overal terecht, binnenkort ga ik stage lopen in Shanghai.” En Benjamin Bádorf? Als Erik Joosten roept dat hij buitenslands talent zoekt voor de marketing en communicatie bij Arion, steekt hij zijn hand op: „I'll take it!” De Nederlandse RWTH-student maakte een grapje.